

Status bærekraftig reisemålsutvikling - Visit Lillehammer:

De viktigste tiltakene som er gjennomført i prosjektet:

- **Vertskapskurs inkl. lokalkunnskap om kultur, historie og tradisjoner**

Det digitale vertskapskurset Opplevelsesvert/Gudbrandsdalsvert er klart for bedriftene til å ta i bruk. Maihaugen og Peer Gynt vil bruke verktøyet til sommeransatte/frivillige, og flere overnattingsbedrifter har testet det ut. Vi vil jobbe inn mot sentrumsforeningene for å flere til å ta det i bruk. Implementeres over en 3 års periode.

Lederworkshop «Å skape en vertskapskultur» er arrangert i Lillehammer og Vinstra høsten 2017. Vertskapskurs er arrangert med elever på Lillehammer videregående skole.

- **Kurset "Bli en mer bærekraftig bedrift"**

Gjennomført med 11 deltagende bedrifter våren 2017. Dagskurs med hovedfokus på kommunikasjon er gjennomført med 19 deltagende bedrifter januar 2018. Kurs i universell utforming arrangeres i mars 2018.

- **Miljøsertifisering**

Peer Gynt AS og WC Kvitfjell har blitt miljøgodkjent arrangement. Lillehammer Vandrerhjem Stasjonen og Spidsbergseter Resort har blitt Green Key sertifisert i kategorien mindre overnattingsbedrifter. Visit Lillehammer er blitt miljøfyrtårn sertifisert. Nettverkssertifisering av flere reiselivsbedrifter tilbys i samarbeid med Miljøfyrtårn med oppstart i april 2018.

Hva er status i kommunene Sør-Fron og Nord-Fron? For å opprettholde merket for bærekraftig reisemål må det vises progresjon. Alle kommuner bør være miljøsertifisert, og være en pådriver for å få næringslivet sertifisert.

- **Lokalmat**

Lokalmat workshop for matprodusenter og serveringsbedrifter er arrangert på Rudi gard, og under Matauk festivalen på Lillehammer. Visit Lillehammer er delaktige i prosjekt «Mat og Reiseliv» i Visit Oslo Regionen (VOR), og i et nytt samarbeidsprosjekt med Gudbrandsdalsmat og Nasjonalparkriket.

- **Kommunikasjon fritidsboligeiere**

Et samarbeidsnettverk mellom Sjusjøen, Skeikampen, Hafjell, Hyttemagasinet og GD magasinene vedr. innholdsproduksjon er etablert. GD Hytte lanseres som en ny nyhetskanal mot fritidsboligeiere, og her jobbes det med et nærmere samarbeid i forhold til kvalitetssikring av informasjon.

- **«Turist i egen region»**
Arrangeres 10. juni 2018. Lokalbefolkning inviteres til gratis eller rabattert pris på attraksjoner, servering og evt. overnatting i hele regionen.
- **«Hold fjellet rent» dag**
Arrangeres i samarbeid med DNT i september 2018.
- **Markedsføring og kommunikasjon**
Alle miljøsertifiserte bedrifter er merket med reis grønt symbol på lillehammer.com, og i vinterbrosjyre. Det produseres filmer med fokus på lokalmat, transport og vertskap.
- **Analysér/undersøkelser**
Gjesteundersøkelse, innbyggerundersøkelse, bedriftsundersøkelse og ringvirkningsanalyse er gjennomført.

Status for tiltak i kommunene?

- Besøksforvaltning – kartlegge behov for bedre skilting og tilgang på toalettfasiliteter i forbindelse med turområder, attraksjoner og langs reiseruter. Etablering og drift av toalettfasiliteter der det er behov i forbindelse med turområder, attraksjoner og langs reiseruter. *Hva er gjort?*
- Avklaring av arealbruk i forhold til aktivitetsareal (friluftsliv, skiløyper, selveierhytter/utleiehytter etc.) for å sikre viktige områder for landskapsopplevelser. *Er dette ivare tatt i planer?*
- Ha retningslinjer som sikrer en bærekraftig utbyggingsstrategi for fritidsboliger (naturhensyn og miljøvennlige bygg/anlegg), samt utfordre på ny teknologi for vann og avløp/avfallshåndtering som gir mindre landskapsinngrep. *Hva er gjort?*

Hva gjenstår før vi blir merket som et bærekraftig reisemål?

Besvarelse på standard for bærekraftig reisemål bestående av 104 indikatorer er i sluttfasen, og skal leveres i slutten av april. Kommunene har vært villige til å svare på aktuelle indikatorer i to runder, og jeg håper besvarelsene er tilstrekkelig dokumentert for godkjenning av kontrollør.

Kontrollørbesøk vil foregå 23.-25. mai 2018. I løpet av disse dagene skal det være møter med representanter for små og store reiselivsbedrifter, deltakere fra styringsgruppen, besøk hos aktivitetsleverandører, besøk hos produsent og/eller utsalg av lokalmat og møte med ordførere og/eller rådmenn i flere kommuner.

Blir vi godkjent etter kontrollørbesøket vil det bli en offisiell markering hos Innovasjon Norge i juni sammen med andre reisemål som har blitt godkjent i løpet av det siste året.

Vegen videre – revidering av handlingsplanen

Første utgave av Handlingsplanen for bærekraftig reisemålsutvikling 2017-2019 ble vedtatt i styret i Visit Lillehammer og kommunestyre eller formannskap i 6 kommuner (Lillehammer, Gausdal, Øyer, Ringeby, Sør-Fron, Nord-Fron) i februar/mars 2017.

En revidert handlingsplanen for perioden 2018-2021, fram til re-merking av bærekraftig reisemål, skal legges fram for styret i Visit Lillehammer og kommunene, for godkjenning i løpet av april (planen trenger ikke behandles på nytt). Planen revideres deretter hvert 3 år. I tillegg skal handlingsplanen behandles og vedtas i Nordre Land, som ny medlemskommune i Visit Lillehammer fra 2018.

Bærekraftarbeidet skal rapporteres i årsmelding i kommunene og i Visit Lillehammer. I tillegg skal årlige indikatorer rapporteres til Innovasjon Norge for måling av oppnådde resultater.

Det skal nedsettes en arbeidsgruppe med representanter fra kommunene (administrasjon), reiselivsbedrifter og Visit Lillehammer som har det overordnede ansvaret for bærekraftarbeidet.

Forslag til kandidater til å sitte i arbeidsgruppe fram til re-merking ønskes.

I den reviderte handlingsplanen skal finansiering av re-merkingsjobben i 2021 besluttes. Dette er snakk om ca. 200-300 timer, og vårt forslag er at kostnaden fordeles på Visit Lillehammer og 7 kommuner i 8 like deler. ***Innspill ønskes.***

Innspill til revidert handlingsplan ønskes, med utgangspunkt i:

- Hva er viktige bærekraft prioriteringer i vår region de neste 3 årene?
- Hvilke tiltak bør være med i handlingsplanen?
- Er det planlagt/iverksatt tiltak gjennom kommune, regionråd eller andre som bør synliggjøres i handlingsplanen?
- Visit Lillehammer ønsker å iverksette et prosjekt for bærekraftige transportløsninger – hvordan kan dette rigges i samarbeid med kommunene?

7. mars 2018

Kristin Prøven